

**Jak napisać
dobrą pracę dyplomową
i nie złamać praw autorskich**

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Plan prezentacji

1. Dlaczego praca dyplomowa?
2. Planowanie działań
3. Elementy pracy dyplomowej
4. Pomocne wskazówki
5. Praca dyplomowa a prawo autorskie

Samodzielne opracowanie zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonanie techniczne lub artystyczne, **prezentujące ogólną wiedzę i umiejętności** studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności **samodzielnego analizowania i wnioskowania**.

Pracę dyplomową może stanowić w szczególności praca pisemna, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego, oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna.

**Praca dyplomowa –
co to właściwie takiego?**

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

Dlaczego praca dyplomowa?

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

- Art. 76.1. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:
- 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów wymaganej liczby punktów ECTS [...]
 - 2) złożenie egzaminu dyplomowego
 - 3) **pozytywna ocena pracy dyplomowej [...].**

*Regulamin studiów wyższych
w Politechnice Wrocławskiej*

Programy kształcenia, w tym plany studiów, wszystkich studiów wyższych prowadzonych w Politechnice Wrocławskiej przewidują realizację pracy dyplomowej.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Planowanie działań

-
- 1 zdefiniowanie przedmiotu pracy
 - 2 wyszukiwania bibliograficzne
 - 3 opracowanie stanu badań
 - 4 wyznaczenie dokładnego zakresu tematycznego
 - 5 zaprojektowanie własnych badań
 - 6 przeprowadzenie badań
 - 7 sformułowanie wniosków

kompletowanie
bibliografii*

wyszukiwanie
w bazach danych

przejrzenie bibliografii
książek i artykułów
naukowych

Ważne!

Mendeley*

wykaz cytowań
artykułów
naukowych

dorobek naukowy
autora, zajmującego
się zagadnieniem

! Wikipedia nie jest źródłem zweryfikowanej wiedzy naukowej

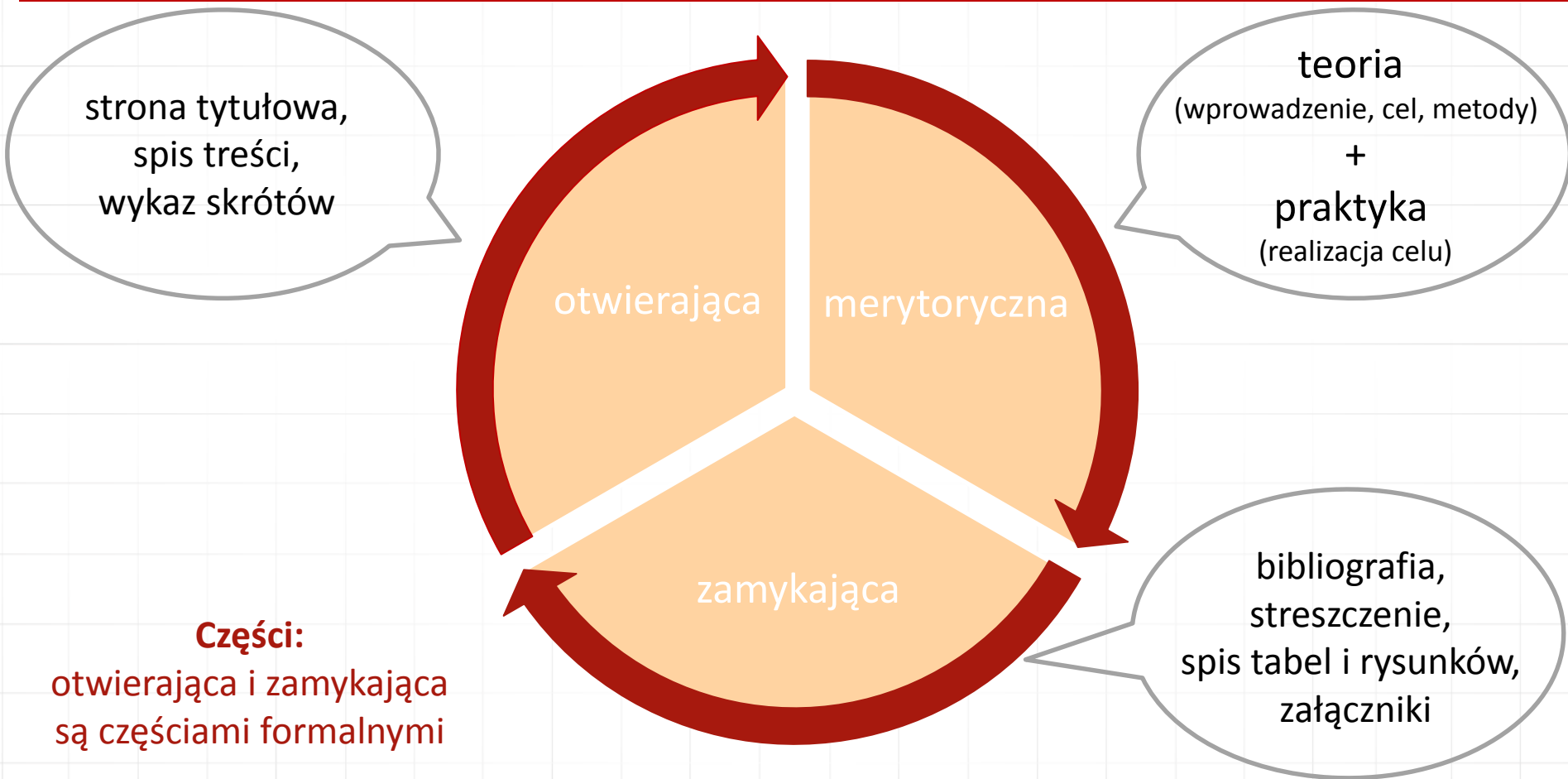
HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Elementy pracy dyplomowej

Organizacja treści – poszczególne części

Elementy pracy dyplomowej

Podział na rozdziały

Po co są rozdziały?

służą logicznemu uporządkowaniu treści

ułatwiają czytanie pracy i jej ocenę

ich układ odpowiada chronologicznie metodycznemu działaniu autora

na początku krótki wstęp z informacją o zawartości rozdziału, na końcu krótkie podsumowanie tej części pracy

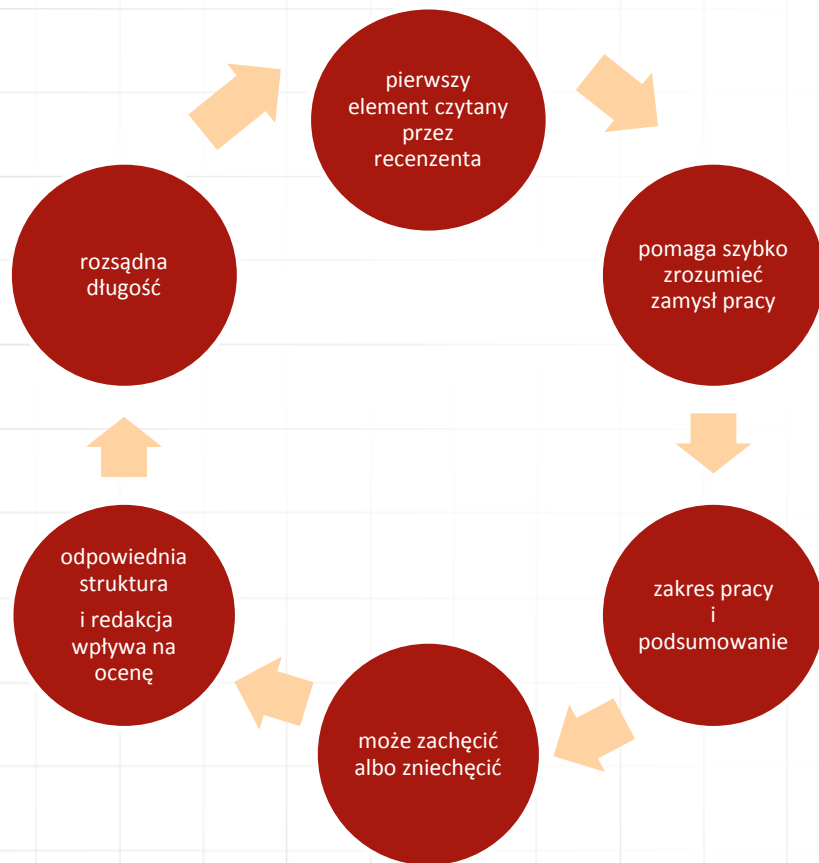
brak uniwersalnego sposobu podziału treści

podział powinien być w miarę równomierny

tytuł rozdziału nie może być identyczny z tytułem pracy

Elementy pracy dyplomowej

Streszczenie

- *Problem xy jest...*
- *Cel pracy sformułowano na podstawie...*
- *Badania przeprowadzono...*
- *Wykonano / uzyskano / porównano...*
- *Uzyskane dane mogą służyć...*

Elementy pracy dyplomowej

Tabela czy wykres?

Tabela

- pokazanie dokładnych wartości, nie trendów
- porównywanie ze sobą konkretnych danych
- możliwość pokazania wielu danych w ograniczonej przestrzeni

Wykres

- pokazanie podsumowania wyników
- pokazanie trendów i zależności
- pokazanie procedury/schematu

Elementy pracy dyplomowej

Tabela i wykres

numerowane i zatytułowane

przejrzyste, czytelne i łatwe w zrozumieniu

wsparcie dla treści, bez dominowania w tekście

spójność danych w tekście, tabelach i wykresach

w tekście odwołanie do danych, bez powtarzania

rozsądne korzystanie z koloru

Elementy pracy dyplomowej

Bibliografia i przypisy

bibliografia

wykaz publikacji wykorzystanych
w procesie pisania pracy

przypis

wskazanie źródła, z którego
pochodzi cytaty lub dane

Elementy pracy dyplomowej

Bibliografia

- opisy bibliograficzne publikacji uszeregowane w kolejności alfabetycznej wg autorów
- publikacje jednego autora – uszeregowane w kolejności alfabetycznej wg tytułów prac lub chronologicznej
- dążenie do kompletności opisu bibliograficznego
- więcej pozycji literatury źródłowej pozytywnie wpływa na odbiór pracy

Elementy pracy dyplomowej

Bibliografia

Wygląd opisu bibliograficznego książka

Nazwisko I., *Tytuł*. Miejsce wydania: wydawnictwo, rok wydania.

Tytuł. Red. I. Nazwisko. [albo Pod. red.] Miejsce wydania: wydawnictwo, rok wydania.

artykuł

Nazwisko I., *Tytuł artykułu*. „Tytuł czasopisma”, rok, nr tomu, zakres stron.

Jeśli jest więcej niż 3 autorów to podajemy nazwisko pierwszego i „i in.”.

Rok publikacji można podać w nawiasie po inicjale imienia autora.

Elementy pracy dyplomowej

Przypisy

- odwołanie do pracy źródłowej, którą zacytowano lub z której zaczerpnięto dane
- kolejność zgodna z przywołaniami w tekście
- różne style:
 - przypisy na dole strony
 - przypisy na końcu rozdziału
 - przypisy przy tekście, którego dotyczą

Elementy pracy dyplomowej

Przypisy na dole strony

Przypisy na końcu rozdziału

Wygląd przypisu bibliograficznego książka

I. Nazwisko, *Tytuł*. Miejsce wydania: wydawnictwo, rok wydania.

Tytuł. Red. [albo pod.red.] I. Nazwisko. Miejsce wydania: wydawnictwo, rok wydania.

artykuł

I. Nazwisko, *Tytuł artykułu*. „Tytuł czasopisma”, rok, nr tomu, zakres stron.

WAŻNE:

Podając źródło internetowe należy podać, poza pełnym linkiem, także datę dostępu.

Konsekwencja

Przyjmując jakiegokolwiek zasady zapisywania przypisów, przestrzegamy ich od początku do końca.

- tytuł publikacji (książki, artykułu) nie zapisujemy w cudzysłowie, w cudzysłowie zapisujemy tylko tytuł czasopisma
- przypisy zaczynamy od inicjału imienia autora, w przeciwieństwie do bibliografii, gdzie każdą pozycję rozpoczynamy od nazwiska autora i szeregujemy alfabetycznie
- każdy przypis kończymy kropką
- na oznaczenie dzieła już wcześniej cytowanego używamy albo pary wyrażen łacińskich: **ibidem** / **op. cit.** albo polskich: **tamże** / **dz. cyt.**

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Politechnika Wroclawska

Wydział Budownictwa
Lądowego i Wodnego

Strona główna

O wydziale ▾

Kandydaci ▾

Studenci ▾

Pracownicy ▾

Badania

Kontakt

Studenci

Strona główna > Studenci

Dyplomanci

Dziekanat

Studia stacjonarne

Studia niestacjonarne

Study in English

Studia doktoranckie

Dyplomanci

Terminy egzaminów
dyplomowych

Koła naukowe

Praktyki

Wsparcie materialne

Linki

Do pobrania

Inne

Terminarz realizacji prac dyplomowych w semestrze zimowym 2017/18 przez studentów ostatniego semestru studiów magisterskich, studentów 8. semestru studiów inżynierskich niestacjonarnych oraz ostatniego semestru studiów inżynierskich stacjonarnych...

Terminarz realizacji prac dyplomowych w semestrze zimowym 2017/18 na studiach inżynierskich

Lista tematów prac dyplomowych na rok akademicki 2017/2018

Listy dyplomantów w semestrze letnim 2016/2017

Informacja dla dyplomantów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w semestrze letnim 2016/2017 dotycząca warunków realizacji pracy dyplomowej

Terminarz realizacji prac dyplomowych w semestrze letnim 2016/2017

ASAP

Komisje egzaminów dyplomowych

Procedura pozyskiwania map geodezyjnych z wrocławskich zasobów geodezyjnych przez dyplomantów

Wzór wypełnienia wniosku o udostępnienie map geodezyjnych na potrzeby realizacji prac dyplomowych

Dokumenty do obrony

Komunikat dotyczący kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych

Documents for diploma thesis defense

Wskazówki edytorskie prac dyplomowych

Brak jednolitych wytycznych

Wymagania formalne

Warto dowiedzieć się w dziekanacie

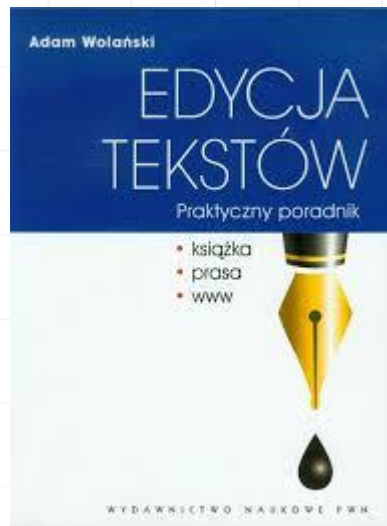
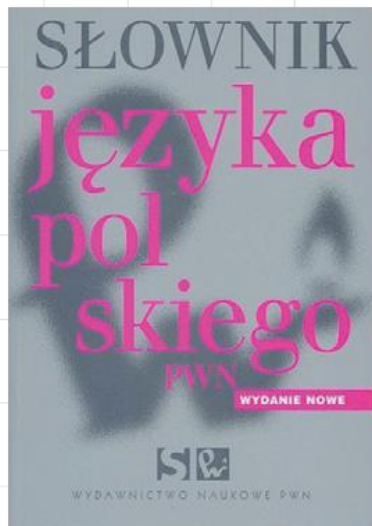
Wskazówki edytorskie prac dyplomowych

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

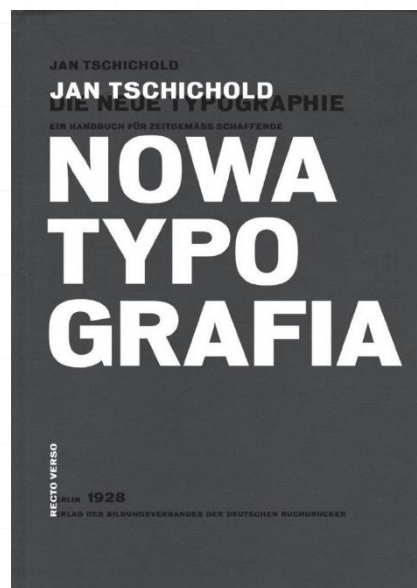
Politechnika Wroclawska

Słowniki języka polskiego

Gdzie warto zajrzeć?

Publikacje z zakresu edycji tekstów i typografii

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

Język prac dyplomowych

Cechy charakterystyczne

specjalistyczne
słownictwo

precyzja
sformułowań

formy
bezosobowe

strona bierna

czas przeszły

brak figur
poetyckich

brak
nacechowania
emocjonalnego

proste, krótkie,
przejrzyste zdania

niestosowanie
niezrozumiałych
skrótów

unikanie określeń:
nigdy, zawsze,
wszyscy, nikt

interpunkcja

niedopuszczalność
błędów
ortograficznych

Język prac dyplomowych

Źle

- zrobiłem / zrobiłam
- bardzo podobało mi się...
- moim zdaniem...
- głównym celem jest...
- dodałem jakieś 30 g...
- roztwór miał kolor wiosennego nieba...

Dobrze

- zrobiono / zostało zrobione
- ciekawym aspektem...
- zdaniem autora...
- głównym celem było...
- dodano 32 g...
- roztwór miał kolor niebieski / jasnoniebieski...

Język prac dyplomowych

Wyrażenia i zwroty podkreślające porządek i logiczność wypowiedzi

- z dotychczasowych rozważań...
- przechodząc do...
- jest rzeczą interesującą...
- jak się okazuje...
- nasuwa się pytanie...
- podsumowując dotychczasowe rozważania...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

Język prac dyplomowych

Wyrażenia i zwroty służące wprowadzeniu definicji

- W pracy jako obowiązujące przyjęto określenie Jana Kowalskiego, który uważa, że problem badawczy...
- W pracy przyjęto rozumienie pojęcia „metoda badań” zgodnie z definicją X.
- Definicja X brzmi: „...”.
- Hipoteza w ujęciu słownikowym to...
- Jan Kowalski formułuje definicję następująco: „...”.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Język prac dyplomowych

Wyrażenia i zwroty służące rozpoczęciu rozdziału

- Jak wynika z przeglądu literatury...
- W poprzednich rozdziałach przedmiotem rozważań były...
- Rozdział poświęcony został...
- Zamiarem przedstawionego w rozdziale przedsięwzięcia badawczego była analiza...
- Poniżej przedstawiono wynikające z badań zależności między...
- Zarysowany w poprzednim rozdziale...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Język prac dyplomowych

Wyrażenia i zwroty służące zakończeniu rozdziału

- W rozdziale szukano odpowiedzi na dwa postawione problemy badawcze dotyczące...
- W rozdziale dokonano przeglądu i analizy pojęć...
- Przedstawione w rozdziale wyniki badań pozwalają stwierdzić, że...
- Na zakończenie rozważań nad...
- Z przeprowadzonej analizy wynika, że...
- Przedstawione wyniki prowadzą do następujących wniosków...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Ocena pracy

Kryteria

- zgodność treści z tematem
- logiczna struktura wywodu
- powiązanie rozdziałów między sobą i zachowanie proporcji między nimi, wstępem i zakończeniem
- merytoryczna wartość pracy
- przekrój literatury przedmiotu
- naukowa forma pracy
- dbałość redaktorska

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Rozdział 1

Przedmiot prawa autorskiego

Art. 1. 1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:

- 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe),
- 2) plastyczne,
- 3) fotograficzne,
- 4) lutnicze,
- 5) wzornictwa przemysłowego,
- 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne,
- 7) muzyczne i słowno-muzyczne,
- 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne,
- 9) audiowizualne (w tym wizualne i audialne).

3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nie ukończoną.

4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności.

Art. 2. 1. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem

prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.

2. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły.

3. Twórca utworu pierwotnego może cofnąć zezwolenie, jeżeli w ciągu pięciu lat od jego udzielenia opracowanie nie zostało rozpowszechnione. Wyplacone twórcy wynagrodzenie nie podlega zwrotowi.

4. Za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem.

5. Na egzemplarzach opracowania należy wymienić twórcę i tytuł utworu pierwotnego.

Art. 3. Zbiory, antologie, wybory, bazy danych są przedmiotem prawa autorskiego, nawet jeżeli zawierają nie chronione materiały, o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter, bez uszczerbku dla praw do wykorzystanych utworów.

Art. 4. Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty,
- 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole,
- 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne,
- 4) proste informacje prasowe.

Art. 5. Przepisy ustawy stosuje się do utworów:

- 1) których twórca lub współtwórca jest obywatelem polskim lub

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Prawo autorskie

Art. 1.1.

Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

A w szczególności...

utwory wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe)

Zgodnie z Ustawą...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

Prawo autorskie przysługuje twórcy

Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzach utworu

Wolno przytaczać [...] urywki rozpowszechnionych utworów [...] w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie...

Można korzystać z utworów w granicach dozwolonego użytku pod warunkiem wymienienia imienia i nazwiska twórcy oraz źródła

Zgodnie z Ustawą...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Ochrona prawa autorskiego

automatyczna

przysługuje twórcy od momentu ustalenia

bez potrzeby spełnienia formalności,
np. zarejestrowania, umieszczenia znaku copyright

niezależna od wartości utworu, jego walorów
estetycznych czy moralnych

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Wyłączenia ustawowe

**Nie są objęte ochroną
prawnoautorską**

- odkrycia
- idee
- procedury
- metody i zasady działania
- koncepcje matematyczne

**Nie stanowią przedmiotu
prawa autorskiego**

- akty normatywne
- urzędowe dokumenty
- opublikowane opisy patentowe
- proste informacje prasowe

* choć odkryciom/prawdom naukowym nie przyznano ochrony prawnoautorskiej, to właściwe jest wskazywanie we własnym utworze źródła zaczerpniętych treści

WAŻNE!

Art. 115.1.

Kto **przywłaszcza** sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, **podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.**

Zgodnie z Ustawą...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

**Uczelnia jest zobowiązana do sprawdzania
pisemnych prac dyplomowych przed
egzaminem dyplomowym z wykorzystaniem
programów antyplagiatowych
współpracujących z ogólnopolskim
repozytorium pisemnych prac dyplomowych.**

Zarządzenie Wewnętrzne 46/2019 z dnia 24 maja 2019 r.

 w sprawie procedury weryfikacji prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich
przez Uczelniany System Antyplagiatowy

UWAGA! Plagiat!

- **jawny** – przejęcie całego cudzego utworu i opatrzenie go swoim nazwiskiem
- **ukryty** – przejęcie fragmentów z cudzego utworu bez podania autora i źródła oraz wplecenie ich w tekst
- dopóki zapożyczony fragment wyodrębniany jest w odpowiedni sposób oraz podane jest jego źródło, niepopelniany jest plagiat
- zapożyczony tekst należy wyodrębnić **cudzysłowem** oraz **przypisem**

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

UWAGA! Plagiat!

- wskazanie cytowanego utworu i autora jedynie w bibliografii jest niewystarczające
- jeśli tekst jest cytowany tylko fragmentarycznie, opuszczone fragmenty należy zastąpić znakiem (...)
- wykorzystanie zwrotów: **jak napisał** czy **porównaj**
- rozpoznawanie zniekształceń tekstu przez Jednolity System Antyplagiatowy: zmiany stylu, znaków specjalnych i znaków spoza języka pracy, twardych spacji, mikrospacji oraz białej czcionki

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

Nieuczciwość naukowa

- fabrykowanie danych
- fałszowanie wyników
- celowe pominięcia i przeinaczenia w przedstawianiu wyników, aby wypadły w korzystnej perspektywie
- autoplagiat – wielokrotne publikowanie tego samego dzieła bez zmian lub z niewielkimi zmianami
- dopisywanie nazwiska do prac zespołów, w których się nie uczestniczyło
- pomijanie nazwisk osób, które brały udział w pracy zespołów

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

WAŻNE!

Art. 77.5

W przypadku gdy w pracy dyplomowej stanowiącej podstawę nadania tytułu zawodowego osoba ubiegająca się o ten tytuł przypisała sobie autorstwo istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego, rektor, w drodze decyzji administracyjnej, stwierdza nieważność dyplomu.

Zgodnie z Ustawą 2.0...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

Rozsądne korzystanie z odwołań do materiałów źródłowych na przykład w celu ich zanalizowania, wyciągnięcia z nich twórczych wniosków czy przedstawienia swojej opinii na ich temat, może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności pracy dyplomowej.

Z drugiej strony trzeba pamiętać, że praca dyplomowa powinna być pracą twórczą i nadmiar nieuzasadnionych cytatów obniża jej wartość.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska

WAŻNE!

Art. 15a.

Uczelni w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w ciągu 6 miesięcy od jej obrony, student, który ją przygotował, może ją opublikować, chyba, że praca dyplomowa jest częścią utworu zbiorowego.

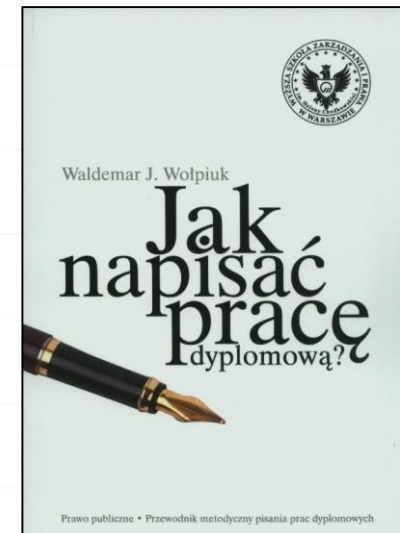
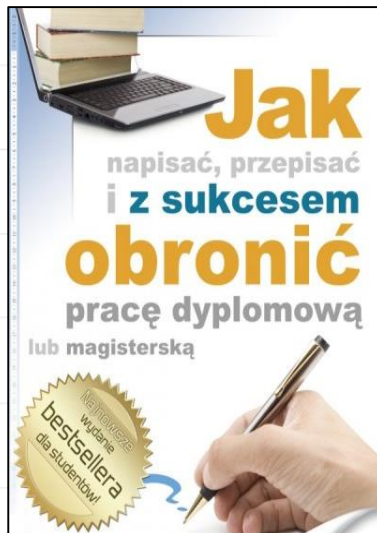
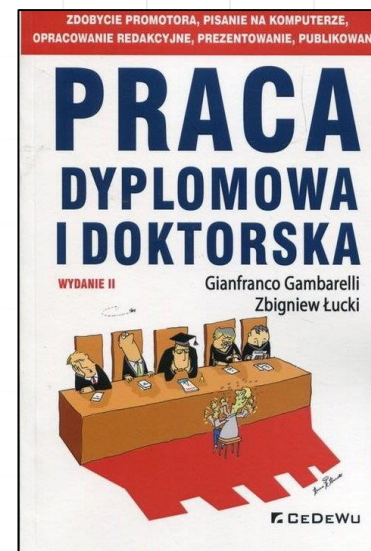
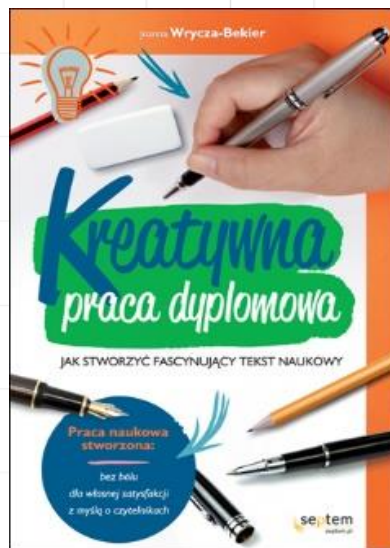
Zgodnie z Ustawą...

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wrocławska

Dziękuję za uwagę 😊

**Sekcja Naukometrii
Biblioteka Politechniki Wrocławskiej**

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Politechnika Wroclawska